

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: **доц. д-р Катя Неделчева Антонова**
катедра „Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“
Икономически университет-Варна
научна специалност „Икономика и управление
(Човешки ресурси и строителство)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Икономика и организация на труда“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Ивелина Славова Чакалова**
Тема на дисертационния труд: **Социален одит на социалните предприятия**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1140/28.04.2026г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Човешки ресурси и социална защита“, Общикономически факултет при УНСС по докторска програма „Икономика и организация на труда“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №1043/08.05.2020г. Обучението е осъществено в *редовна* форма през периода 31.03.2020г. до 31.03.2023г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията, определени от член чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в Република България. Той е в общ обем

от 157 стр., като е структуриран в увод, три глави, заключение, списък на използваната литература, включващ 110 източника и приложения (2 бр.). В разработката са включени 21 таблици и 17 фигури.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В дисертационния труд са постигнати съществени научни и научно-приложни резултати, свързани с изследването на социалния одит като инструмент за оценка на изпълнението на целите на социалните предприятия. Демонстрирано е задълбочено познаване на теоретичните постановки, на съществуващите научни разработки и на съвременните тенденции в развитието на социалния одит. Съществено място е отделено на международния опит и на добрите практики при прилагането на социалния одит в различни държави. Анализирани са европейски и световни тенденции, регулаторни практики и организационни решения, което позволява да се очертаят основните насоки в развитието на социалния одит и неговото значение за повишаване на прозрачността и отчетността на организациите.

Основният научно-приложен резултат е разработването на авторски модел за социален одит на социалните предприятия, в който са включени последователните етапи на подготовка, провеждане и приключване на одита, както и система от индикатори за оценка на изпълнението на социалните цели.

Към научно-приложните резултати следва да се отнесат още и разработването на индикаторна система за оценка на социалното въздействие, провеждането на емпирично изследване на нагласите и информираността на социалните предприятия по отношение на социалния одит, както и апробирането на разработения модел в реални социални предприятия.

В разработката си авторът прилага интердисциплинарен изследователски подход, като съчетава теоретични и емпирични методи, което позволява както научно обосноваване на изследователския проблем, така и проверка на предложените решения в практиката. Особено положителна оценка заслужава комбинирането на количествени и качествени методи за събиране и анализ на информацията, което допринася за повишаване надеждността и достоверността на получените резултати.

Използваната методология включва анализ на научната литература, нормативната уредба и добри практики в областта на социалния одит, анкетно проучване сред социални предприятия, полуструктурирани интервюта, както и апробиране на разработения модел в реална

организационна среда. Чрез задълбочения теоретичен анализ са изяснени същността, характеристиките и ролята на социалния одит в управлението на социалните предприятия, което създава необходимата основа за разработването на авторов модел, съобразен със спецификата на този тип организации.

Предложеният модел е апробиран чрез провеждане на социален одит в три социални предприятия, което позволява да бъдат оценени неговата приложимост, аналитична стойност и възможности за практическо използване, както и да бъдат формулирани препоръки за неговото усъвършенстване.

Поставените в дисертационния труд задачи са логически обвързани и последователно изпълнени чрез изследване на теоретичните основи на социалния одит, анализ на регулаторната среда, разработване на методологическа рамка и модел за социален одит, както и чрез неговото практическо апробиране.

В обобщение може да се заключи, че дисертационният труд се характеризира с добра методологическа обоснованост и последователност, ясно изразена практическа насоченост и постигнати научно-приложни резултати, които в значителна степен съответстват на поставените цел и задачи на изследването.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представените приноси моменти са формулирани коректно и са в съответствие с поставените цели и задачи на дисертационния труд. Те отразяват както задълбоченото теоретично изследване на социалния одит и неговото приложение в социалните предприятия, така и разработването на практически приложими инструменти за оценка на социалното въздействие. Приносите са ясно формулирани, аргументирани и намират потвърждение в съдържанието на дисертационния труд, поради което ги приемам като реални и значими научно-приложни резултати.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертационния труд докторантката има три самостоятелни публикации, което е достатъчно за да придобият известност основни моменти от изследването. Внимани заслужава факта, че в тях са представени основни моменти от изследването, като моделът за социален одит на социалните предприятия и ползите от прилагането на такъв одит.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява коректно съдържанието, структурата и основните резултати на дисертационния труд. В него са представени целта, задачите, методологията на изследването, основните изводи и приносните моменти, като е осигурено адекватно съответствие между автореферата и дисертационния труд. Авторефератът съдържа необходимите структурни компоненти и е разработен в съответствие с утвърдените академични изисквания и добри практики за подготовка на този вид научни разработки.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

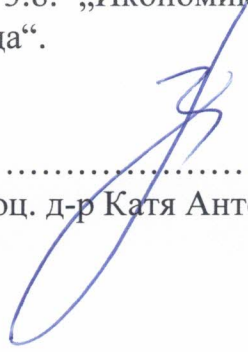
Като се има предвид, че към настоящия момент социалният одит не е нормативно регламентиран в България като задължителна практика, как виждате възможностите разработеният от Вас модел да бъде интегриран в съществуващата система за мониторинг и оценка на социалните предприятия?

8. Заключение

Според мен, представеният дисертационен труд на докторант Ивелина Чакалова е оригинално научно изследване, разработен е на високо научно равнище, съдържа значими приноси и дава решения, които биха били полезни за социалния одит на социалните предприятия. Въз основа на това, предлагам на уважаемото научно жури на Ивелина Славова Чакалова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Икономика и организация на труда“.

2.06.2026г.
Варна

Подпис:
(доц. д-р Катя Антонова)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

SCIENTIFIC OPINION

By: Assoc. Prof. Dr. Katya Nedelcheva Antonova

Department of Business, Investments, Real Estate

University of Economics-Varna

scientific specialty "Economics and Management (Human Resources and Construction Industry)"

Subject: Dissertation for awarding the educational and scientific degree **of "Doctor"** in the professional field 3.8. Economics, PhD Programme in Economics and Labour Organization at the UNWE.

Author of the dissertation: *Ivelina Slavova Chakalova*

Dissertation topic: *Social Audit of Social Enterprises*

Grounds for submission of the opinion: participation in the Scientific Jury for the defense of the dissertation according to Order No 1140/28.04.2026 of the Rector of UNWE.

1. Dissertation information

The dissertation student was trained in the Doctoral Programme at *the Department of Human Resources and Social Protection, Faculty of General Economics* at the UNWE under *the Doctoral Programme in Economics and Labour Organization* in accordance with the Order of the Vice-Rector for Research and Development of UNWE No. 1043/08.05.2020. The training was carried out in a *regular* form during the period 31.03.2020 to 31.03.2023.

2. General characteristics of the presented dissertation

The submitted dissertation meets the requirements set by Article Art. 27, para. 2 of the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria. It is in a total volume of 157 pages, structured in an introduction, three chapters, a conclusion,

a list of references, including 110 sources and appendices (2 pcs.). The development includes 21 tables and 17 figures.

3. Evaluation of the scientific and applied scientific results obtained

In the dissertation, significant scientific and applied results related to the study of social audit as a tool for assessing the fulfillment of the goals of social enterprises have been achieved. In-depth knowledge of the theoretical statements, of the existing scientific developments and of the modern trends in the development of social audit is demonstrated. A significant place is given to international experience and good practices in the implementation of social audit in different countries. European and global trends, regulatory practices and organizational approaches are analyzed, which allows outlining the main directions in the development of social audit and its importance for increasing the transparency and accountability of organizations.

The main scientifically applied result is the development of an author's model for social audit of social enterprises, which includes the successive stages of preparation, conduct and completion of the audit, as well as a system of indicators for assessing the implementation of social goals.

The scientific and applied results should also include the development of an indicator system for social impact assessment, the conduct of an empirical study of the attitudes and awareness of social enterprises regarding social audit, as well as the testing of the developed model in real social enterprises.

In his work, the author applies an interdisciplinary research approach, combining theoretical and empirical methods, which allows both scientific justification of the research problem and verification of the proposed solutions in practice. A particularly positive assessment deserves the combination of quantitative and qualitative methods for collecting and analyzing information, which contributes to increasing the reliability and validity of the obtained results.

The methodology used includes an analysis of the scientific literature, the legal framework and good practices in the field of social audit, a survey among social enterprises, semi-structured interviews, as well as testing of the developed model in a real organizational environment. Through the in-depth theoretical analysis, the essence, characteristics and role of social audit in the management of social enterprises are clarified, which creates the necessary basis for the development of an author's model tailored to the specifics of this type of organization.

The proposed model has been tested by conducting a social audit in three social enterprises, which allows to assess its applicability, analytical value and

possibilities for practical use, as well as to formulate recommendations for its improvement.

The tasks set in the dissertation are logically related and consistently fulfilled through the study of the theoretical foundations of social audit, analysis of the regulatory environment, development of a methodological framework and model for social audit, as well as through its practical testing.

In summary, it can be concluded that the dissertation is characterized by good methodological justification and consistency, a clear practical orientation and achieved scientific and applied results, which to a significant extent correspond to the goals and objectives of the research.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The presented contribution points are formulated correctly and are in accordance with the goals and objectives of the dissertation. They reflect both the in-depth theoretical study of social audit and its application in social enterprises, as well as the development of practical tools for social impact assessment. The contributions are clearly formulated, reasoned and are confirmed in the content of the dissertation, which is why I accept them as real and significant scientific and applied results.

5. Evaluation of dissertation publications

On the topic of her dissertation, the PhD student has three independent publications, which is enough to make the main points of the research known. It is noteworthy that they present the main points of the study, such as the model for social audit of social enterprises and the benefits of implementing such an audit.

6. Evaluation of the abstract

The abstract correctly reflects the content, structure and main results of the dissertation. It presents the purpose, tasks, methodology of the research, the main conclusions and the scientific contributions, ensuring adequate correspondence between the abstract and the dissertation. The abstract contains the necessary structural components and has been developed in accordance with the established academic requirements and good practices for the preparation of this type of scientific development.

7. Critical notes, recommendations and questions

Given that social audit is currently not legally regulated as a mandatory practice in Bulgaria, how do you assess the potential for integrating the

proposed model into the existing framework for monitoring and evaluating social enterprises?

8. Conclusion

In my opinion, the presented dissertation by PhD student Ivelina Chakalova constitutes an original scientific study, developed at a high academic level, containing significant contributions and offering solutions that could be useful for the social audit of social enterprises. Based on this, I propose that the esteemed Scientific Jury award Ivelina Slavova Chakalova the educational and scientific degree of "Doctor" in the professional field 3.8 Economics, Doctoral Programme in Economics and Labour Organization.

2.06.2026
Varna

Signature:
(Assoc. Prof. Katya Antonova, PhD)

